

Beleidsplan gladheidsbestrijding

Gemeente De Bilt

Kaders en uitgangspunten voor het bestrijden van gladheid

Datum: 3 november 2016

Status: Eindconcept

Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Aanleiding	5
1.3 Uitgangspunten	5
2 Integrale visie in Nederland	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Categorisering van wegen	7
2.3 Typen wintergladheid	8
2.4 Dooimiddel	8
3 Gladheidbestrijding algemene aspecten	9
3.1 Juridische aspecten	9
3.2 ARBO-aspecten	9
3.3 Milieuaspecten	11
3.4 Duurzaamheid	11
3.5 Risico-inventarisatie	12
4 Gladheidbestrijding specifiek	13
4.1 Strooimethodiek	13
4.2 Signalering	13
4.3 Uitrust- en strooitijden	13
4.4 Prioritering strooiareaal	14
4.5 Moment van strooien	14
5 Organisatie	15
5.1 Personeel	15
5.2 Materieel	15
5.3 Strooizout	15
6 Communicatie	16
6.1 Interne communicatie	16
6.2 Meldingen	16
6.3 Voorlichting	16
6.4 Afstemming met derden	16
7 Kosten	17

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De gemeente De Bilt is beheerder van een groot deel van de openbare wegen in de gemeente. Ze heeft een zorgplicht, vastgelegd in de Wegenwet, om haar wegen in een goede en veilige staat te laten verkeren (de wettelijk vastgelegde taak als gemeentelijk wegbeheerder). Gladheidbestrijding valt onder deze zorgplicht. Om optimaal in te kunnen spelen op deze zorgplicht wordt de gladheidbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf vastgesteld beleidsplan.

Voor een gedegen aanpak van de gladheidbestrijding is een beleidsplan onontbeerlijk. Bij het opstellen hiervan wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de wensen en behoeften van de weggebruiker en de (on)mogelijkheden van de inzet van mensen en middelen. In dit beleidsplan gladheidbestrijding zijn de algemene uitgangspunten bij de gladheidbestrijding in de gemeente opgenomen, conform de 'Leidraad gladheidbestrijdingsplan' van het CROW (publicatie 236). Deze Leidraad presenteert een integrale visie op de gladheidbestrijding en moet leiden tot een meer uniforme wijze van gladheidbestrijding in Nederland.

1.2 Aanleiding

De gladheidsbestrijding is de laatste jaren deels in eigen beheer uitgevoerd door medewerkers en met materieel van de buitendienst van gemeente De Bilt en deels door een marktpartij. Vanuit de visie van haar bedrijfsplan om de regisserende rol van de gemeente te versterken, heeft de gemeente het besluit genomen dat deze dienst wordt uitbesteed, waarmee de gladheidsbestrijding vanaf het strooiseizoen 2017-2018 wordt uitgevoerd door een marktpartij. Dit besluit vormt de aanleiding voor het opstellen van dit beleidsplan gladheidbestrijding.

1.3 Uitgangspunten

Dit beleidsplan gladheidbestrijding treedt in werking vanaf het strooiseizoen 2017-2018. Vanwege de voortdurende technische ontwikkelingen binnen de gladheidsbestrijdingsbranche, wordt dit beleidsplan gladheidbestrijding voor 5 jaar c.q. strooiseizoenen vastgesteld en moet daarna worden geactualiseerd. Voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding wordt dit beleid na vaststelling vertaald naar een uitvoeringsplan, waarin concrete acties zijn vastgelegd. Aan het einde van ieder strooiseizoen wordt dit uitvoeringsplan geëvalueerd. Aandachtspunten daarbij zijn:

- Te rijden strooiroute;
- Klachten en verzoeken;
- Problemen tijdens de uitvoering;
- Aanwezig materieel;
- Knelpunten; en
- Kosten van de gladheidbestrijding.

Uit de evaluatie kan blijken dat er behoefte is aan het wijzigen van het uitvoeringsplan. Het (gewijzigde) uitvoeringsplan wordt vastgesteld door het management. Met de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsplan wordt tevens het strooiareaal geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Tijdens het strooiseizoen worden er geen wijzigingen doorgevoerd in het strooiareaal. Dit geeft onduidelijkheid bij de burgers en bij de strooiploegen.

2 Integrale visie in Nederland

2.1 Algemeen

Veel aansprakelijkheidstellingen door weggebruikers kunnen worden beperkt of weggenomen door te zorgen voor een goed doordacht en uitgevoerd beleidsplan gladheidsbestrijding. Eind 2006 is er de CROW-publicatie 236 'Leidraad gladheidsbestrijdingsplan' uitgegeven. Het komt er in het kort op neer, dat als wegbeheerders bewuste keuzes hebben gemaakt voor de aanpak, deze voldoende bekend hebben gemaakt en zich aantoonbaar aan de gestelde taken hebben gehouden, zij in het algemeen sterk in hun schoenen staan. Hierin wordt o.a. ook aangegeven binnen wat voor tijd welke wegcategorie gestrooid dient te worden. Hier komen we hieronder op terug.

2.2 Categoriëring van wegen

In de wegcategoriëring is vastgelegd welke functie en inrichting de wegen hebben. Dit is een basis voor het strooiëleid. De belangrijkste wegen worden uiteraard het eerst gestrooid. Gemeente De Bilt hanteert voor wegcategoriëring de landelijke tabel van CROW, welke hieronder is weergegeven. Deze tabel is in paragraaf 4.4 vertaald naar een specifieke prioritering voor de uitvoering van gladheidsbestrijding binnen De Bilt, waarin de strooitijden zijn aangepast.

Wegcategorie	Km/uur	Strooitijd Leidraad CROW
Rijkswegen	80-130	3,5 uur
Gebiedsontsluitingsweg	80	4 uur
Gebiedsontsluitingsweg	50	4 uur
Suboptimale (GOW)	60	4 uur
Suboptimale (GOW)	50	4 uur
Erftoegangswegen binnen de bebouwde kom.	30	48 uur
Erftoegangswegen buiten de bebouwde kom.	60	48 uur

2.3 Typen wintergladheid

Voor het ontstaan van wintergladheid is altijd het samengaan van twee componenten vereist: vocht op de weg en een wegdektemperatuur onder het vriespunt. Wintergladheid ontstaat doorgaans in de maanden oktober t/m april. Voor een doelmatige bestrijding is het belangrijk om inzicht te hebben in de verschillende oorzaken van wintergladheid. Wintergladheid is te herleiden tot de volgende drie soorten gladheid:

1. Bevriezen: het bevriezen van een natte weg. Wanneer de wegdektemperatuur onder het vriespunt komt, zal het op de weg aanwezige vocht bevriezen en een dun laagje ijs vormen. Gladheid door bevroering treedt vaak op wanneer in de middag of vroege avond regen valt.
2. Aanvriezen: het neerslaan van vocht uit de lucht op het wegdek of wel condensatie als gevolg van het dalen van de temperatuur. Hierdoor gaat de toestand van het wegdek geleidelijk en langzaam over van een droog naar een vochtig naar een nat wegdek. Daalt de wegdektemperatuur vervolgens verder, kan de natte weg bevriezen, waardoor een ijslaag ontstaat.
3. Neerslag: de meest voorkomende vormen van neerslag die gladheid veroorzaken, zijn sneeuw en ijzel. Hagel kan eveneens gladheid doen ontstaan, ook al is dat in de regel van korte duur.

2.4 Dooimiddel

Strooizout zorgt ervoor dat het vriespunt van water wordt verlaagd. Het bevroeringsproces wordt vertraagd of onderbroken. De chemische samenstelling van strooizout bestaat vrijwel altijd uit natriumchloride, maar kan soms ook bestaan uit calciumchloride. Strooizout vermengt zich met ijzel of sneeuw waardoor het pekelt. Deze vloeistof verlaagt het vriespunt. Er zijn verschillende soorten strooizout. Zo kan er een keuze gemaakt worden uit vacuümzout, steenzout of zeezout. In Nederland wordt overwegend steenzout gestrooid. Bij extreme ijzel kan worden gestrooid met een mengsel van zout en zand. Zand is geen dooimiddel maar een stroefmaker, welke de verkeersveiligheid verbetert.

Droog strooien

Droog strooien was in het recente verleden de meest toegepaste methode. Nadeel hiervan is dat bij rijnsnelheden vanaf 30 km/uur, door invloed van rijwind en zijwind, verwaaiing van het strooizout optreedt. Dit verwaaien treedt niet alleen op tijdens het strooien, maar vindt ook nog plaats als de strooiauto allang weg is. Daarbij veroorzaakt (snel)rijdend verkeer een luchtwerveling waardoor op de weg liggend strooizout vaak in de berm terechtkomt. Door deze nadelen kan droog strooien niet als preventieve methode worden toegepast.

Nat strooien

Nat strooien is een methode waarbij het strooimiddel wordt vermengd met een vloeistof, in de verhouding 70% droog en 30% nat. Deze methode is verder geperfectioneerd door de strooimachines aan te passen op het uitbrengen van dit bevochtigde zout. Doordat de korrels zwaarder zijn geworden door het laagje vocht kleeft het strooimiddel meteen aan het wegdek en begint het dooiproces direct. Daardoor treedt minder verwaaiing op tijdens het strooiproces en wordt luchtwerveling door passerend verkeer voorkomen. Doordat nat strooizout minder verwaait, is het rendement hoog en is deze vorm van strooien in de basis zuiniger. Hierdoor zijn langere strooiroutes mogelijk en brengt deze vorm van strooien minder kosten met zich mee. Bovendien is het beter voor het milieu.

Een aangereden sneeuw- of ijsmassa is moeilijk te bestrijden. Het vasthechten van sneeuw- en ijs aan het wegdek kan worden voorkomen door preventief nat te strooien. Hierdoor ontstaat er een soort antikleef laag, waardoor de sneeuw of ijzel niet aan het oppervlak kan hechten en gemakkelijker en dus sneller te verwijderen is en met minder wegzout.

3 Gladheidsbestrijding algemene aspecten

3.1 Juridische aspecten

De wegbeheerder is op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg. Als hij niet voldoet aan deze verantwoordelijkheid, met schade bij weggebruikers als gevolg, kan hij voor die schade aansprakelijk worden gehouden. Er moet dan wel voldaan worden aan de voorwaarden voor aansprakelijkheidsstelling. Dit zal niet bij elk ongeval het geval zijn.

De aansprakelijkheid van de wegbeheerder kan op twee gronden worden gebaseerd. Allereerst is de verantwoordelijkheid voor gebreken aan de weg en de weguitrusting, zoals opgenomen in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek. Dit artikel regelt echter niet de mogelijke verantwoordelijkheid van de wegbeheerder voor zaken en substanties die niet op het wegdek thuis horen, zoals zand en olie, maar ook sneeuw, ijzel of rijp. De mogelijke aansprakelijkheid voor ongevallen door zaken op het wegdek dient beoordeeld te worden op basis van artikel 6:162 BW.

Een belangrijk punt bij aansprakelijkheidsstelling is de vraag of er sprake is van verwijtbaarheid van de wegbeheerder. De bewijslast voor het aantonen van verwijtbaarheid ligt in beginsel bij de eisende partij. Vanwege de voorzienbaarheid van het fenomeen gladheid zal de wegbeheerder wel moeten aantonen dat op structurele wijze aan de zorgplicht is voldaan. In juridische zin is het belangrijk om te weten dat het hierbij gaat om een zogenaamde inspanningsverplichting en niet om een resultaatsverplichting. De weggebruiker mag van de wegbeheerder niet verwachten dat alle verhardingen gestrooid zijn en aan alle eisen van stroefheid voldoen.

Wanneer de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade ten gevolge van gladheid op de lokale weg moet zij kunnen aantonen dat zij zorgvuldig gehandeld heeft. De volgende zaken kunnen aantonen dat de gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan:

- Een beleidsplan gladheidsbestrijding waarin staat aangegeven welke prioriteiten de gemeente hanteert bij het bepalen van de strooiroutes, binnen welke tijd de gemeente op deze strooiroutes de gladheid bestrijdt en volgens welk strooischema;
- Aandacht voor bijzondere risico's bij de keuze van de strooiroutes;
- Het actief uitdragen van dit plan zodat bewoners weten wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Een versie van het plan moet ter inzage liggen op het gemeentehuis;
- Een gladheidsmeldingssysteem waarmee opkomende gladheid kan worden voorspeld kan helpen bij het aantonen van het juiste handelen van de gemeente. Hierbij te denken aan een contract met een weerbureau of door middel van eigen waarnemingen;
- Een administratie bijhouden van gereden strooiroutes en tijden zodat de gemeente kan aantonen dat zij tijdig en naar vermogen heeft gestrooid en dat zij dus zorgvuldig heeft gehandeld.;
- Het voorhanden hebben van goed materieel;
- Een goed klacht- en meldingssysteem;
- Consistent beleid en uitvoering.

3.2 ARBO-aspecten

Gladheidsbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerende personeel: koude omstandigheden, vaak in nachtelijke uren, op soms nog gladde wegen en met agressieve dooimiddelen.

Door diverse innovaties (preventief strooien, gebruik van meteo-applicaties en webapplicaties) en als gevolg van enkele zware winters door de jaren heen is de gladheidsbestrijding specialistischer en meer belastend geworden. Dit kan, met name in combinatie met de 'gewone, dagelijkse' werkzaamheden, leiden tot knelpunten met de Arbeidstijdenwet en de veiligheid voor de medewerkers. De wettelijke voorschriften rond arbeids- en rusttijden zijn in Nederland neergelegd in de Arbeidstijdenwetgeving, de kaders voor de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbowet.

Arbeidstijdenwetgeving

Deze Arbeidstijdenwetgeving bestaat uit twee onderdelen:

1. de Arbeidstijdenwet (ATW);
2. het Arbeidstijdenbesluit (ATB).

De (publieke of private) organisaties die gladheidsbestrijding uitvoeren zijn gehouden aan de voorschriften uit de ATW. In de praktijk voeren deze organisaties de gladheidsbestrijding uit door middel van consignatiediensten, die naast de reguliere dagdiensten worden uitgevoerd.

Definitie consignatie (art. 1:7, onder g. van de ATW): 'De consignatiedienst is een dienst tussen twee normale diensten waarbij de werknemer verplicht bereikbaar moet zijn en zijn bedongen arbeid moet komen verrichten'. Volgens de ATW gelden de volgende bepalingen:

- In geval van consignatie geldt de tijd waarin een medewerker oproepen kan worden niet als arbeidstijd;
- een werknemer mag niet langer dan 13 uur per 24 uur werken, inclusief de uren die voortkomen uit oproepen;
- per 4 weken mag een medewerker maximaal 14 dagen oproepbaar zijn;
- per 4 weken moet een werknemer minimaal tweemaal 2 aaneengesloten dagen niet werken en ook niet oproepbaar zijn.

Het Arbeidstijdenbesluit Vervoer (ATB-V) bevat aanvullingen en uitzonderingen op de ATW voor vervoerders en bestuurders. De bestuurders van strooiwagens vallen niet onder de ATB-V omdat de werkzaamheden (de gladheid bestrijden met behulp van zoutstrooiwagens) niet van toepassing is op voertuigen die gebruikt worden bij de sneeuw- en gladheidsbestrijding. Deze worden beschouwd als voertuigen die gebruikt worden in noodsituaties. Voor dit vervoer gelden uitsluitend de regels van de Arbeidstijdenwet. De tachograaf is daarom niet verplicht. Ook is een chauffeursdiploma naast het 'groot' rijbewijs niet nodig voor strooiwagens met een massa van meer dan 7.500 kg.

De medewerkers van de operationele wachtdienst krijgen voor hun werkzaamheden binnen de gladheidsbestrijding de volgende vergoedingen:

- consignatievergoeding (uitbetaling);
- bij overwerk buiten de feitelijk vastgestelde werktijd worden de gemaakte uren gecompenseerd in tijd (verlof) of wordt de overwerktoeslag uitbetaald.

De weeromstandigheden kunnen het noodzakelijk maken dat ook overdag gestrooid wordt. De hiervoor aangewezen medewerkers zullen in dat geval hun reguliere werk onderbreken om te gaan strooien. Hierbij is er geen sprake van consignatie en van arbeid buiten de vastgestelde werktijd. Dit wordt niet vergoed.

Arbowet

De veiligheidsaspecten bij gladheidsbestrijding hebben betrekking op het materieel en op de uitvoering. Voor de start van het strooiseizoen wordt met alle betrokkenen de proceduredoorlopen. De belangrijkste zaken die doorlopen worden zijn:

- instellen/controleren van de doseerinstellingen;
- het bedienen van en het werken met het gladheidsbestrijdingsmaterieel;
- het rijden van de routes;
- het omgaan met dooimiddelen;
- onveilige situaties tijdens het strooien.

De gemeente De Bilt heeft een Veiligheidsblad Gladheidsbestrijding waarin o.a. de veiligheidsmaatregelen voor het personeel (BPM) staan vermeld. Het gladheidsbestrijdingsmaterieel moet conform de Arbowet zijn voorzien van CE markering en een bijbehorende EG-verklaring.

3.3 Milieuaspecten

Gladheidbestrijding brengt neveneffecten voor het milieu met zich mee. Een deel van het gebruikte dooimiddel komt terecht in de directe omgeving van de wegen waarop is gestrooid, bijvoorbeeld door verwaaiing. Uiteindelijk komt het zout, na te zijn afgespoeld van het wegdek, terecht in het oppervlakte- of grondwater. Doordat zout vocht wegtrekt uit de omgeving heeft dit nadelige gevolgen voor bomen en beplanting. Bomen drogen hierdoor uit, krijgen bladeren met dorre en gele randen en groeien de knoppen niet uit. In het ergste geval sterven planten en bomen zelfs helemaal af. Teneinde de invloeden op het milieu te beperken kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

1. Nat zout strooien zorgt er niet alleen voor dat er nauwkeuriger wordt gestrooid, maar beperkt tevens de hoeveelheid benodigd wegzout en daarmee ook de kosten. Het zout verwaaid niet en is daarmee veel effectiever
2. Door bewust om te gaan met het aantal strooiacties komt ook minder zout in het milieu. Vanuit het oogpunt van veiligheid en service naar de bewoners is de druk aanwezig om meer te strooien. Dit heeft als tegengewicht extra gevolgen voor de financiën en het milieu.
3. Bij elke strooiactie moet er op worden gelet dat zo min mogelijk zout in het milieu wordt gebracht. Een belangrijke verantwoordelijkheid daarvoor berust bij de gladheidbestrijders zelf. Zij dienen ervoor zorg te dragen dat met de juiste afstelling van de machines de juiste hoeveelheden strooizout worden opgebracht.
4. De laatste maatregel ter beperking van zoutschade is door in de ontwerpfase van infrastructuur rekening te houden met redelijk ruime wegprofielen en toepassing van zouttolerante plantsoorten die van nature beter strooi- en spatzout kunnen verdragen.

In de provinciale milieuverordening zijn regels vastgelegd ten aanzien van de bescherming van het milieu. In deze verordening zijn tevens regels vastgelegd ten aanzien van strooizout in een waterwinningsgebied. Binnen gemeente De Bilt bevindt zich een waterwingebied van Vitens. In artikel 8 van de provinciale milieuverordening is bepaald dat het toepassen van strooizout in waterwingebieden is toegestaan.

3.4 Duurzaamheid

CO² prestatieladder is een instrument dat bedrijven helpt bij het reduceren van CO². Het doel van de ladder is bedrijven te stimuleren om de eigen CO²-uitstoot - en die van hun leveranciers - te kennen en permanent te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de uitstoot als gevolg van de eigen bedrijfsvoering en de eigen projecten terug te dringen. De CO²-Prestatieladder bestaat uit vijf niveaus. Door toepassing van de CO² prestatieladder niveau 1 met groei naar niveau 3 tijdens de uitvoering van het contract, kan gericht op milieuaspecten worden gestuurd.

3.5 Risico-inventarisatie

Het uitvoeren van een risico-inventarisatie is een goed hulpmiddel om vooraf de risico's voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding inzichtelijk te maken en inzicht te krijgen in de mogelijke gevolgen. Onderstaande tabel geeft een weergave van de risicoanalyse welke is gedaan bij het opstellen van dit beleid. Een nadere uitwerking van de maatregelen om deze risico's te beperken wordt gedaan in het uitvoeringsplan.

Risico	Oorzaak	Risicohouder	Maatregel
Verkeer			
Mogelijk plaatselijk glad wegdek.	Wel/niet strooien in hetzelfde wegvak.	Gemeente	Overleg/afstemming met aangrenzende wegbeheerder.
Mogelijk plaatselijk glad wegdek.	Geografische omstandigheden.	Gemeente	Alarmering laten uitgaan van meest gevoelige locaties. Prioriteit binnen strooigebied bijstellen.
Mogelijk plaatselijk glad wegdek.	Overgang in verhardingssoorten.	Gemeente	Strooibeleid bijstellen op basis van ervaringen.
Mogelijk plaatselijk glad wegdek.	Verkeersintensiteit	Gemeente	Prioriteit stellen op basis van ervaringen.
Mogelijk plaatselijk glad wegdek.	Onwetendheid weggebruiker.	Gemeente	Voorlichting burgers strooibeleid.
Hinder voor verkeer.	Strooimethode.	Gemeente	Aanpassen strooi methode c.q. nat strooien.
Materieel			
Materieel niet inzetbaar.	Storing.	Marktpartij	Preventief onderhoud, tijdige vervanging.
Beperkte inzetbaarheid.	Obstakels, te smal wegprofiel.	Marktpartij	Controle tijdens ontwerpfase. Aanpassen ontwerp. Aanpassen materieel.
Personeel			
Gezondheid.	Chemische samenstelling dooimiddelen.	Marktpartij	Voorlichting, beschikbaar stellen persoonlijke beschermingsmiddelen.
Uitval.	Ongeval.	Marktpartij	Veiligheidsuitrusting strooi-unit.
Gladheidsmeldsysteem			
Geen meldingen.	Storing telefoonlijn.	Gemeente	Automatische controle telefoonlijn.
Geen meldingen.	Storing mobiele net.	Gemeente	Activeren reservenummer vast net.
Milieu			
Aantasting bermen en begroeiing	Hoge zoutbelasting	Marktpartij en gemeente	Controle dosering en strooibreedte natzoutmethode.

4 Gladheidbestrijding specifiek

4.1 Strooimethodiek

Binnen gemeente De Bilt wordt in de basis preventief gestrooid. Het doel hiervan is om gladheid te voorkomen. Als er gladheid wordt verwacht, wordt er een mengsel van nat zout op het wegdek gestrooid wat er voor zorgt dat het vriespunt van vocht of water op 10 graden onder het nulpunt komt te liggen. Als de temperatuur niet al te laag wordt en de neerslag beperkt blijft, is preventief strooien veelal genoeg. Door de gevoelige oppervlaktes preventief te bestrooien, krijgen sneeuw en ijzel minder kans om zich te hechten aan de ondergrond. Indien noodzakelijk wordt preventief strooien gevolgd door één of meerdere curatieve strooiacties.

Nat strooien heeft de voorkeur wegens het gerichter kunnen strooien en vermindering van strooizout. Alleen bij sneeuw op het wegdek wordt er met droog zout gestrooid. Tevens wordt zo nodig het sneeuw verwijderd door middel van sneeuwschuiven. De prioritering van de verschillende wegen is verder uitgewerkt in paragraaf 4.4.

4.2 Signalering

Voor de signalering van de gladheid maakt gemeente De Bilt gebruik van meetpunt(en) en de diensten van meteoconsult. Daarnaast is er contact met buurtgemeenten, provincie en komen meldingen binnen via de politie, weggebruikers, aannemer(s) en eigen medewerkers. Niet elke waarschuwing leidt automatisch tot het besluit om te gaan strooien, daar de noodzaak van strooien afhankelijk is van de lokale omstandigheden. Vanwege de kosten en de schade aan het milieu dient het aantal (onnodige) uitrukken tot een minimum te worden beperkt. De gladheidcoördinator van gemeente De Bilt (eventueel in overleg met buurtgemeenten en/of de marktpartij) maakt een afweging, waarna hij of zij besluit om al dan niet te strooien.

Binnen 45 minuten na melding van de gladheidcoördinator van gemeente De Bilt dienen de strooiwagens te zijn uitgerukt en wordt de gladheid volgens de door de gladheidcoördinator aangegeven methoden bestreden.

4.3 Uitruk- en strooitijden

De bestrijdingstijd varieert afhankelijk van de prioriteit. De CROW schrijft voor dat de gladheid op een wegcategorie met hogere prioriteit sneller bestreden moet zijn, dus krijgt een kortere bestrijdingstijd toegekend.

Preventief strooien

Voor preventief strooien wordt in de basis de strooitijd van 3,5 uur van het CROW gehanteerd. Met de huidige stand der techniek bedraagt de tijd waarop met zeer grote waarschijnlijkheid kan worden gesteld waar en wanneer het wegdek glad wordt circa 2 uur. Wanneer een beheerder dus met vrij grote zekerheid wil beslissen of hij wel of niet terecht laat strooien, moet er naar gestreefd worden de strooitijd niet langer te laten zijn dan 2 uur. Dit wordt indien mogelijk wordt dit in het uitvoeringsplan geoptimaliseerd.

Curatief strooien

Bij curatieve strooiacties, dus wanneer het wegdek reeds glad is, worden de uitruk- en strooitijden gebaseerd op de verschillende wegcategorieën. De omstandigheden kunnen lokaal sterk variëren en sterk afhankelijk zijn van de wijze waarop de gladheidbestrijding is georganiseerd. Daarom zal bij het vaststellen van deze tijden de relatie moeten worden gelegd tussen de mate van gladheid en de verkeersveiligheid en de capaciteit van het wegennet. Binnen gemeente De Bilt worden hiervoor de in de paragraaf 2.2 genoemde richttijden gehanteerd.

4.4 Prioritering strooiareaal

Door te kijken naar de eerder benoemde leidraad van de CROW en het wegennet van de Gemeente de Bilt, ontstaan de volgende prioriteiten in ons wegennet voor het bestrijden van de gladheid.

Prio	Categorie	Max. Snelheid	Kenmerken / opmerkingen	Methode bij gladheid door bevriezing of condensatie	Methode bij gladheid door neerslag
0	Tunnels voor autoverkeer	30/50	Belangrijke noord-zuid verbinding	Preventief (2 uur)	Preventief/curatief (2 uur)
I	Gebiedsontsluitingswegen	50/80		Preventief (3,5 uur)	Preventief/curatief (3,5 uur)
	Busroutes	30/50/60/80	Bushaltes worden niet gestrooid		
	Vrijliggende fietspad en hoofd fietsroutes	30/50	Inclusief fietstunnels op hoofd fietsroutes		
	Routes voor hulpdiensten	30/50/60/80			
II	Overige erftoegangswegen en wijkontsluitingswegen (conform GVVP)	30/50/60	Enkel wegen met een belangrijke functie voor de verkeersdoorstroming.	Preventief (4 uur)	Preventief/curatief (4 uur)
	Speciale bestemmingen 1	Divers	Wegen naar openbare voorzieningen, zoals ziekenhuis, brandweer, gemeentehuis, politie.	Preventief (4 uur)	Preventief/curatief (4 uur)
III	Speciale bestemmingen 2	Divers	Winkelgebied, school, zwembad, bejaarden- en verzorgingstehuis, begraafplaats, bibliotheek, dorps huis, huisartsenpost, voetpad speciale bestemmingen	Deze locaties worden niet gestrooid door de marktpartij. Vanuit gebiedsgericht werken stimuleert de gemeente het strooien van deze locaties door de samenleving.	

4.5 Moment van strooien

Bij voorkeur wordt er buiten de spits gestrooid. Op verschillende plekken wordt er gestrooid op fietsroutes voor schoolkinderen. Wanneer de schoolkinderen onderweg zijn naar school, is het bestrijden van de gladheid op de fietspaden moeilijk realiseerbaar en tevens gevaarlijk. Het is daarom belangrijk om te strooien ruim voordat de scholen beginnen.

5 Organisatie

5.1 Personeel

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd door personeel van een marktpartij onder aansturing van een gladheidcoördinator van gemeente De Bilt. De gladheidcoördinatoren van de gemeente hebben periodiek consignatiedienst. De beslissing of er wordt gestrooid ligt bij de gladheidscoördinator van de gemeente. De consignatieperiode loopt in principe van 15 oktober tot 15 april.

5.2 Materieel

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd met materieel van een marktpartij. Alle voertuigen tijdens de gladheidsbestrijding dienen te zijn voorzien van een strooimanagementsysteem met GPS. Hiermee worden alle handelingen welke worden uitgevoerd opgeslagen op een centrale computer, ten minste:

- datum en tijden;
- de gereden strooiroute;
- gemiddeld gereden snelheid;
- instelling strooibreedte;
- dosering (de gestrooide hoeveelheden zout en pekewater); en
- gereden en gestrooide weggedeelten.

De gegevens worden uitgelezen en opgeslagen. De gegevens kunnen niet worden bewerkt of gemanipuleerd. Bij aansprakelijkheidstellingen zijn deze gegevens dan ook een belangrijk en betrouwbaar hulpmiddel om schadeclaims te weerleggen. Routes kunnen grafisch worden weergegeven op een kaart met de exacte tijden voorzien van alle benodigde informatie. Ook kan er achteraf controle plaatsvinden of de route volgens afspraak is gereden en of de strooier volgens afspraak is ingesteld. Daarnaast is de informatie de basis voor de te verrekenen uren en geleverde zouthoeveelheden.

5.3 Strooizout

De marktpartij welke verantwoordelijk voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding is tevens verantwoordelijk voor de inkoop en opslag van het strooizout. Het zout wordt opgeslagen op terrein van de marktpartij.

6 Communicatie

6.1 Interne communicatie

Intern dient het communicatietraject ten behoeve van de gladheid bestrijding op heldere wijze zijn vastgelegd. Iedereen moet weten, wat in geval van gladheid van hem wordt verwacht. Hiervoor dient onder andere het uitvoeringsplan. De dienstdoende gladheidcoördinator fungeert hierbij als spin in het web. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering en onderhoudt de contacten met zowel het weerbureau, andere wegbeheerders als met de uitvoerders van gladheidbestrijding.

6.2 Meldingen

Burgers hebben de mogelijkheid om telefonisch of via de gemeentelijke website een melding te maken. Meldingen komen binnen bij het centrale meldpunt bij de gemeente en worden geregistreerd. Naast het centrale meldpunt heeft Gemeente De Bilt een piketnummer voor calamiteiten c.q. spoedmeldingen buiten werktijd.

De meldingen worden door de coördinator beoordeeld en indien mogelijk zo snel mogelijk afgehandeld, waarbij de melder in principe altijd een reactie krijgt. Het beleid van de gemeente is om buiten het vastgestelde strooiareaal op basis van de tabel in paragraaf 4.4 geen meldingen in behandeling te nemen.

6.3 Voorlichting

Voorlichting is een essentieel onderdeel van gladheidsbestrijding. Het tijdig informeren van de inwoners c.q. weggebruiker draagt bij aan de verkeersveiligheid en het begrip voor bepaalde situaties. Jaarlijks wordt de manier van gladheidbestrijding bekend gemaakt in de gemeenterubriek in de lokale krant. Ook op de internetsite van de gemeente wordt informatie gegeven over de gladheidbestrijding en zal er een exemplaar van het gladheidbestrijdingsplan ter inzage liggen in het Gemeentehuis. Via de gemeentelijke website is tevens de plattegrond met strooiroutes te raadplegen.

6.4 Afstemming met derden

Vanuit de gemeentelijke netwerkorganisatie zal regelmatig afstemming plaatsvinden met derden over de gladheidsbestrijding. Met buurgemeenten en provincie worden (bij wijziging) de strooiroutes afgestemd en geoptimaliseerd. Daarnaast worden de strooiroutes jaarlijks besproken in de werkgroep verkeer.

Tot slot is een goede communicatie met de politie van belang, daar zij regelmatig op de weg is en bij ongevallen veelal aanwezig is. Meldingen over gladheid geven zij in principe door aan de gladheidcoördinator, het meldpunt of het piketnummer.

7 Kosten

De mate waarin gladheidbestrijding nodig is, en de hiermee samenhangende kosten, zijn sterk afhankelijk van het weer. Tijdens extreme situaties, bijvoorbeeld bij (hevige) sneeuwval in combinatie met strenge vorst, moet dan ook intensiever worden gestrooid en geschoven. In de meerjarenbegroting is voor reguliere gladheidbestrijding jaarlijks een budget opgenomen. Eventuele overschrijding van het budget wordt gerapporteerd via de jaarrekening. Wanneer het budget meerdere jaren achtereenvolgens wordt overschreden, wordt het beleid hierop aangepast of wordt aanvullend budget aangevraagd.